

Het Weitje,

oase van rust in drukke wereld

Door Cees Kramer

Natuurspeeltuin Het Weitje is deze namiddag een oase van rust. Geen last hier van de snelweg A15 in de verte met z'n onophoudelijke stroom verkeer. Ook van de Betuwelijn aan de andere kant van het dorp klinkt niets door. Maar, ja er rijdt daar vrijwel nog geen trein. Alleen wat geluiden van voetballende jeugd op het naastgelegen voetbalcomplex. Het Weitje ligt wat verscholen achter de huizen aan de Sluisweg in Hardinxveld-Giessendam, een dorp tussen Gorinchem en Dordrecht. Ton van Noordennen (42) en André van Ballegooijen (33) scharrelen wat bij het speeltuingebouw. Ze behoren tot een groep actieve buurtbewoners die de natuurspeeltuin inrichten. Ton als bouwcoördinator en André als technisch coördinator.

Aan de koffie in het gebouwtje vertellen ze over hun natuurspeeltuin in wording. Een verhaal over een groep gedreven vrijwilligers die met veel overredingskracht de gemeente achter zich kreeg die aanvankelijk helemaal niets zag in een nieuwe speeltuin.

Waar Het Weitje verrijst zat ooit speeltuin/kinderboerderij De Knolweg. Ton laat foto's zien uit de jaren vijftig. De speeltoestellen werden zelf gelast door de bankwerkers van de scheepswerf in de buurt. De speeltuin floreerde. Schoolreisjes hadden het als bestemming. Bij de kinderboerderij liepen zelfs herten en varkens. "Het was niet zomaar iets", zegt Ton. De speeltuin werd in 1999 gesloten door de gemeente toen alle speeltoestellen waren afgekeurd. Geld voor vervanging was er niet.

De kinderboerderij ging door tot 2004. Volgens Ton was het bestuur van De Knolweg door de gemeente aan het lijntje gehouden over nieuwe speeltoestellen. Een gemeente die, volgens beide vrijwilligers, in 2002 onder curatele was gesteld.

"De lagere scholen gingen met een busje naar Dordrecht om daar te spelen. Met andere ouders maakten we ons druk over het gebrek aan speelmogelijkheden hier. In de hele gemeente is geen enkele speelplaats", aldus Ton en André.

De gemeente zou op de plaats van de gesloten speeltuin liever woningen zien. De bestemming van het terrein was echter vastgelegd voor recreatie. Buurtbewoners zoals Ton en André, maar ook Mark van Dijk namen in 2006 de stichting over van De Knolweg. Ze werden met hun plan voor een nieuwe speeltuin niet bepaald met open armen ontvangen door de gemeente. Geld was er immers niet en woningbouw leverde wat op voor de matig gevulde gemeentekas.

André en Ton: "Ze zeiden 'ga je gang maar' in de veronderstelling dat we niet in staat zouden zijn met een goed plan van aanpak voor de nieuwe speeltuin te komen. Mark werkt bij Unilever en is gewend plannen te schrijven. Hij leverde bij de gemeente een fraai ingebonden gedegen plan in. Ja, dat hadden ze niet verwacht. "Dat is wel serieus" zei men".

In de ontwerpsschets werd uitgegaan van € 150.000 voor de hele natuurspeeltuin. Want de nieuwe stichting wilde meer dan een traditionele speeltuin. Tussen de

puinhopen van het oude terrein ontstond dat idee in de zomer van 2007. "We waren naar natuurspeeltuin De Speeldernis in Rotterdam geweest. Erg inspirerend. Een gewone standaardspeeltuin hoefde voor ons niet zo. We kregen de kinderen mee. Maar we merkten ook dat ze wel speeltoestellen wilden. Zo kwamen we uit op een mix van natuurlijke speeltoestellen en een natuurtuin", vertelt Ton.

Het ontwerp voor Het Weitje kwam van Miranda Boer. De gemeente was inmiddels "om" mede door de inzet van wethouder Teun Sluimer. Een bedrag van € 30.000, eigenlijk bestemd voor openbare speelplaatsjes in de buurt, ging naar de nieuwe speeltuin.

Boomplantdag

Inmiddels staat de gemeente voorop als er iets te vieren valt bij de natuurspeeltuin. Zoals tijdens de boomplantdag in maart dit jaar.

Kinderen van basisschool de Driemaster plantten met behulp van 'de mannen van de gemeente' een flink aantal

Ton van Noordennen, links en André van Ballegooijen temidden van de puinhopen van de oude speeltuin

bomen. Teun Sluimer sprak de kinderen toe. Ondanks het feit dat er nog geen één speeltoestel staat was het al snel een groot feest van zon, zand en water. Naast knotessen werden er een grote notenboom een aantal platanen en zwarte populieren geplant. De zwarte populier geldt als de meest bedreigde boomsoort in Europa.

Een rondgang over de natuurspeeltuin laat zien hoeveel uur aan vrijwilligerswerk er al in zit. De restanten van de oude speeltuin zijn verdwenen. In plaats daarvan de contouren van een geordend terrein met veel gras en zand en omgeven door bomen. Niet ver van het speeltuingebouw uit 1955, dat dringend aan vervanging toe is, komt een speelweide voor de kleintjes. Verderop, eigenlijk in het midden van het terrein ligt het speeleiland met een fraaie houten beschoeiing. Het wordt omgeven door water. Volgens André is het dertig centimeter diep. "Het water blijft op deze hoogte. Het zand op de bodem van het water kan niet weglopen omdat er worteldoek onder ligt en dat rust weer op klei", zegt hij. Op het eiland moet een speeltoren verrijzen. Balancerend over een boom over het water kom je verderop bij een brug, de toegang tot het speelbos. Ook daar zijn grote plannen voor. De jeugd kan er in de toekomst hutten bouwen en fruit plukken. Ouderen hebben er straks ook een eigen plekje. Er zal nog 500 kub kleigrond worden gestort om een betere bodem te krijgen. Ton en André kijken elkaar eens aan. Werk genoeg nog... ■

Veel steun in natura

Voor de verdere inrichting van Het Weitje en de aanschaf van speeltoestellen zijn de vrijwilligers al geruime tijd bezig met fondswerving. Dat gaat hen goed af. Steun komt binnen in geld en, niet onbelangrijk, in natura. Zo zijn de professionele machines van familie De Jong al diverse keren ingezet om het terrein van extra grond te voorzien en te egaliseren. De grond werd verdeeld door een professionele machine en machinist. André van Ballegooijen: "Deze hulp is zeer welkom, met scheppen en kruiwagens ben je hier weken mee bezig, nu was het in een middagje klaar!"

De firma Van der Berg stelde af en toe groot materiaal, zoals shovels, beschikbaar. Verder werd nog dankbaar gebruik gemaakt van de adviezen van deze gronddeskundigen. Het hek- en rasterwerkbedrijf J. van Hoornaar uit Sliedrecht schonk robuuste toegangshekken. Geld kwam er onder andere van Yves Rocher Holland € 2500, specifiek voor de beplanting van de vlindertuin en kruidtuin. Ladies' Circle 35, een serviceclub voor jonge, enthousiaste vrouwen tot en met 45 jaar, organiseerde een groenworkshop die € 750 opleverde. En dat de aanhouder wint bewees Ton van Noordennen. Hij kwam vrijwel iedere dag langs een bord van Rijkswaterstaat en besloot daar maar eens aan te kloppen voor een bijdrage aan Het Weitje. Vele gesprekken en telefoontjes later hapte Rijkswaterstaat toe en schonk €10.000. ■

De speeltuinen en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) passen bij elkaar. De speeltuin en de activiteiten die er plaatsvinden sluiten aan bij de nieuwe wet. Het is belangrijk dat te beseffen en het ook uit te dragen. Zorg ervoor dat de gemeente weet dat je er als speeltuin bent en dat de activiteiten aansluiten bij de WMO. Wat kan dat de speeltuin opleveren? De gemeente gaat per prestatieveld nieuw beleid maken. Hierdoor worden veel zaken, zoals subsidies en ondersteuning aan het vrijwilligerswerk, heroverwogen of nieuw ontwikkeld. Mogelijk liggen hier kansen voor de speeltuin.

Speeltuinen en de

Wat is de WMO?

WMO staat voor Wet Maatschappelijke Ondersteuning. "Meedoen" is het woord dat de WMO het eenvoudigst uitlegt. Het doel van de nieuwe WMO is namelijk om alle mensen zo lang mogelijk zelfstandig deel te laten nemen aan de samenleving.

De onderwerpen van de WMO zijn vastgelegd in negen zogenaamde 'prestatievelden'. De wensen van inwoners en de activiteiten van organisaties en verenigingen passen binnen die prestatievelden. Het gaat voor een deel om nieuwe activiteiten, maar ook veel bestaande activiteiten hebben een plek binnen de WMO. De WMO kan gezien worden als een kapstok waaronder al deze activiteiten een plek krijgen. Alle NUSO-leden ontvingen inmiddels de WMO-brochure.

Alle negen prestatievelden zijn:

1. Leefbaarheid en sociale samenhang vergroten.
2. Ondersteuning van kinderen, jongeren en hun ouders. Vooral gericht op het voorkomen van problemen.
3. Informatie en advies.
4. Ondersteunen van vrijwilligers en mantelzorgers.
5. Zorgen dat met mensen met een beperking kunnen mee doen. Het gaat daarbij om chronisch zieken, gehandicapten etc.
6. Zorgen voor voorzieningen voor deze groep mensen met een beperking.
7. Bieden van maatschappelijke opvang bij huiselijk geweld.
8. Bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg.
9. Bevorderen van verslavingsbeleid.

Wat doen speeltuinen binnen de WMO?

Van de negen prestatievelden, zijn er vijf het belangrijkste voor de speeltuinen.

Leefbaarheid in de buurt (Prestatieveld 1)

Bij leefbaarheid gaat om het wonen in een prettige en veilige omgeving, met de mogelijkheid om thuis of in de buurt gebruik te kunnen maken van (eenvoudige) zorg- en welzijnsdiensten. In de speeltuin kunnen kinderen veilig en uitdagend spelen, ontmoeten er leeftijdsgenootjes en kunnen meedoen met allerlei activiteiten. Dit kan bijvoorbeeld sport op de woensdagmiddag zijn, maar ook de vakantieactiviteiten. De speeltuin is voor kinderen een belangrijke plek die bijdraagt aan het fijn wonen in de buurt.

Maar ook voor de ouders. Een leuke en veilige speelplek in de buurt staat voor ouders hoog op het wensenlijstje! Het ontmoeten van andere ouders is daarbij een positieve bijkomstigheid. En ook voor alle andere buurtbewoners. De speeltuin is een ontmoetingsplek voor de hele buurt!

Zorg voor de jeugd (Prestatieveld 2)

Dit prestatieveld is gericht op het ondersteunen van kinderen en jongeren, en hun ouders in het voorkomen van problemen. Er wordt zoveel mogelijk geprobeerd om te voorkomen dat zij gebruik moeten maken van de jeugdzorg. De speeltuin is open voor iedereen! Dit betekent dat ook kinderen en jongeren met problemen in de speeltuin spelen. De kans is groot dat de speeltuin een veilige plek is voor deze kinderen waar ze gewoon lekker kunnen spelen, zich kunnen uitleven en hun zorgen even kunnen vergeten. Veel vrijwilligers in de speeltuin hebben een goed contact met de kinderen. Soms signaleer je dat een kind ander gedrag vertoont dan zijn leeftijdsgenootjes. Je kunt dat doorgeven en er over praten met de ouders of beroepskrachten van school, wijkagent, etc.

Ondersteunen van vrijwilligers (Prestatieveld 4)

Gemeenten ondersteunen het werk van vrijwilligers. Bijvoorbeeld doordat er een vrijwilligerscentrale is of dat vrijwilligers cursussen kunnen doen. De meeste speeltuinen in Nederland worden volledig gerund door vrijwilligers. Voor gemeenten is dat belangrijk. Ouders en buurtbewoners zijn bereid om zich in te zetten en te zorgen voor een goede speelplek voor hun kinderen. Dit zorgt voor een positief klimaat in de wijk. Als speeltuin bied je dat aan de gemeente, die dat weer kan ondersteunen.

Meedoen van mensen met een beperking (Prestatieveld 5 en 6)

Iedereen moet kunnen meedoen. Dus ook mensen met een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking.

De gemeente zorgt hiervoor door voorzieningen te bieden. Veel speeltuinen zijn speciaal toegankelijk gemaakt voor kinderen met een beperking. Voor hen is het belangrijk dat zij net als leeftijdsgenootjes kunnen buiten spelen en samen spelen met andere kinderen (met of zonder beperking). In de aanpassing van de speeltuin zijn hiervoor heel veel mogelijkheden. NUSO heeft daarvoor het 'Wenkenblad' ontwikkeld.

Het is van belang dat je bekend bent en aan tafel zit bij de gemeente. Veel speeltuinen zitten dat al en kan de WMO aanleiding zijn om over bestaande afspraken te praten of om met nieuwe plannen te komen.

Enkele tips zijn:

- Zorg ervoor dat je voldoende weet over de WMO.
- Maak een vertaling van je eigen activiteiten naar de prestatievelden van de WMO.
- Bedenk met elkaar wat je wilt bereiken bij de gemeente. Wat is hierin het doel van de speeltuin?
- Maak een plan bij wie je dit wilt gaan bespreken en hoe je dat gaat doen.
- Mogelijkheden daarvoor zijn: gesprek met ambtenaren, gesprek wethouder, wethouder uitnodigen op bijvoorbeeld de landelijke speeltuindag.
- Een vervolg daarop kan zijn het benaderen van raadsleden of het inspreken tijdens commissievergaderingen.
- Voor meer informatie, tips en steun kun je contact opnemen met de NUSO. ■

